

Voortgangsnota 2022

CONCEPT 4 april 2023

CONCEPT

Uitgelicht

Door constructief met elkaar samen te werken in de Metropoolregio Amsterdam hebben we ook in 2022 weer een reeks mooie resultaten met elkaar bereikt. In deze Voortgangsnota treft u een overzicht van uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten per uitvoeringslijn uit de MRA Agenda.

In onderstaand overzicht zijn alvast enkele in het oog springende resultaten uitgelicht:

- ➔ Door lobby, gezamenlijke afstemming, hulp bij elkaars aanvragen en regionale inzet van expertise zijn we er in geslaagd om vanuit het MIRT-financiering vanuit het Rijk voor elkaar te krijgen voor infrastructuur en woningbouw ter waarde van 5,4 miljard euro;
- ➔ Door lobby, gezamenlijke afstemming, hulp bij elkaars aanvragen en regionale inzet van expertise zijn we er in geslaagd om vanuit andere Rijkstrajecten, zoals de woningbouwimpuls, het BOL, het programma grootschalige woningbouwlocaties en het Volkshuisvestingsfonds, in totaal ruim 1 miljard euro vanuit het Rijk voor elkaar te krijgen voor woningbouw (en woningbouwversnelling);
- ➔ We hebben twee succesvolle symposia georganiseerd voor bestuurders, raads- en Statenleden en ambtenaren. Een over duurzaamheid in Gooise Meren en een over de Verstedelijkingsstrategie in Haarlem;
- ➔ 3 miljoen euro aan investeringen vanuit de ROM InWest heeft geleid tot bijna 9 miljoen euro aan investeringen door derden;
- ➔ In reactie op de energiecrisis die ontstond door de oorlog in Oekraïne zijn we gestart met het initiatief 15%GasTerug: daarvan is afgelopen jaar de doelstelling behaald (er is meer dan 15% gas bespaard in de MRA), we hebben er van de Bloomberg Foundation een prijs voor gekregen en we hebben een miljoen euro subsidie vanuit het Rijk ontvangen om het initiatief verder te brengen;
- ➔ We zijn druk bezig geweest met de implementatie van de Samenwerkingsafspraken; als resultaat daarvan hebben we onder meer een vastgestelde meerjarenbegoting (voorzien van een nota van beantwoording waarin is uitgelegd hoe met alle ingekomen wensen en opvattingen is omgegaan) en is de Termijnagenda geïntroduceerd als nieuw instrument;
- ➔ We zijn begonnen met het opstellen van een Bedrijventerreinenstrategie;
- ➔ Vanuit het traject van de Verstedelijkingsstrategie is het Verstedelijkingsconcept vastgesteld, een product van Rijk en regio gezamenlijk en de basis waarop de verschillende NOVEX-gebieden in de MRA verder kunnen worden uitgewerkt;

- We zijn druk bezig geweest om partijen bij elkaar te brengen voor specifieke doelen. Zo hebben we in 2022 onder meer het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw gesloten, is er een Green Deal Houtbouw gekomen en hebben we een intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw die door veel partijen is ondertekend en als inspiratie heeft gediend voor landelijk beleid;
- We hebben een uniek grootschalig onderzoek naar toeristische en recreatieve druk en draagkracht in de MRA uitgevoerd, als bouwsteen voor een nieuwe strategie voor toerisme en recreatie in de MRA;
- In samenwerking met het Rijk hebben we een Multimodaal Toekomstbeeld vastgesteld, als basis voor toekomstige investeringen;
- Het Dashboard Logistieke Stroom vanuit het programma Zero Emissie Stadslogistiek is opgeleverd, evenals de netwerkaanpak duurzame logistieke hubs;
- Vanuit het project MRA Elektrisch is de aanleg van laadpunten voor elektrische voertuigen aangejaagd. De teller staat in de MRA inmiddels op 10.437 publieke laadpunten, waarmee we qua dichtheid van laadpunten koploper in Europa zijn.
- Enzovoort... !

CONCEPT

1. Inleiding

1.1 Doel en status van de Voortgangsnota

Voor u ligt de Voortgangsnota voor de Metropoolregio Amsterdam over het jaar 2022. De Voortgangsnota is een nieuw document, uit de in 2022 vastgestelde Samenwerkingsafspraken voor de MRA.

De nota gaat op hoofdlijnen in op welke activiteiten in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en welke resultaten daarbij zijn behaald. Het doel van het dit document is om te faciliteren dat de leden van gemeenteraden en Provinciale Staten in de MRA op inhoud in gesprek kunnen gaan met hun bestuurders en ze zaken kunnen meegeven die zij van belang vinden voor de regionale samenwerking. De Voortgangsnota is daarmee een informatief document.

De inhoudelijke en financiële verantwoording over de realisatie van de MRA Agenda vindt elke vier jaar plaats als de looptijd van de MRA-Agenda afloopt.

In de Samenwerkingsafspraken is in paragraaf 2.4 van de werkafspraken (pagina 30) opgenomen dat via de procedure voor wensen en opvattingen de Voortgangsnota wordt vastgesteld. In lijn met de Termijnagenda is het de vraag of dit een passend proces is. Daarom zal net zoals bij de Termijnagenda de Raadtafel in maart 2023 om advies worden gevraagd. Omdat de Voortgangsnota nu voor het eerst wordt opgeleverd, is de verwachting dat net als bij de Termijnagenda dit jaar wordt vastgehouden aan de werkafspraken en dat op basis van de evaluatie van het overgangsjaar 2022 deze afspraken mogelijk worden bijgesteld.

Leeswijzer

De opbouw van de Voortgangsnota is gekoppeld aan de uitvoeringslijnen van de MRA Agenda. Per uitvoeringslijn is eerst in het blauw opgenomen wat de doelstelling uit de MRA Agenda is en vervolgens is op hoofdlijnen aangegeven wat in 2022 de uitgevoerde activiteiten en behaalde resultaten zijn. Dit levert een korte en bondige tekst per uitvoeringslijn op, maar vanwege het aantal uitvoeringslijnen is de totale hoeveelheid informatie toch aanzienlijk. Daarom is hieronder in een korte inhoudsopgave weergegeven op welke pagina de informatie over welke uitvoeringslijn te vinden is.

Een andere afspraak uit de Samenwerkingsafspraken is om in de Voortgangsnota ook suggesties op te nemen voor gesprekspunten of vraagstukken die in het gesprek tussen de raden en Staten en hun besturen kunnen worden benut om het gesprek over de MRA te

voeren. Een aantal suggesties voor deze gesprekspunten of vraagstukken is opgenomen bij de betreffende uitvoeringslijnen.

1.2 Inhoudsopgave

De uitvoeringslijnen van de MRA Agenda zijn in deze Voortgangsnota terug te vinden op de volgende pagina's:

0.1 - Samenbindende visie op de regio en de samenwerking	7
0.2 - Samenwerking Rijk en EU	7
0.3 - De MRA als netwerkorganisatie	9
0.4 - KennisHuis MRA	10
0.5 - Verantwoording	11
1.1 - Regionale Economische Strategie	12
1.2 - Werkmilieus (Plabeka)	13
1.3 - Human Capital	14
1.4 - Aanjagen Marktinitiatieven voor de transitieopgaven	15
1.5 - Energieinfrastructuur en Datainfrastructuur	17
2.1 - Verstedelijkingsstrategie	19
2.2 - Wonen	21
2.3 - Landschap	23
2.4 - Transitieopgaven leefomgeving	24
2.5 - Kunst, Cultuur en Erfgoed	27
2.6 - Recreatie en Toerisme	28
3.1 - Schaa sprong mobiliteitsysteem	30
3.2 - Fiets	32
3.3 - Duurzame en innovatieve mobiliteit	33
Verklarende lijst van woorden en afkortingen	35

2. Wat hebben we gedaan in 2022?

In dit hoofdstuk zal van de vier inhoudelijke bestuurlijke gremia (het Bestuur en de drie Platforms) op hoofdlijnen inzichtelijk worden gemaakt welke activiteiten het afgelopen jaar zijn uitgevoerd en welke resultaten daarbij zijn geboekt. Daarbij is zo veel mogelijk de indeling aangehouden van de uitvoeringslijnen uit de MRA Agenda. Per uitvoeringslijn is eerst (in het blauw) de bijbehorende doelstelling en toelichting daarop uit de MRA Agenda opgenomen, en wordt daarna puntsgewijs eerst een toelichting gegeven op de activiteiten die zijn uitgevoerd en daarna de resultaten benoemd die daarbij zijn behaald.

2.1 Het Bestuur

Het jaar 2022 was een overgangsjaar, waarin voor het eerst werd gewerkt volgens de nieuwe Samenwerkingsafspraken die eind 2021 zijn vastgesteld. Begin 2022 is het MRA Bestuur gestart: een overleg bestaande uit de burgemeester van Amsterdam, de CdK's van beide provincies en zeven wethouders uit de drie Platforms, afkomstig uit de zeven deelregio's van de MRA. Het Bestuur fungeert als dagelijks bestuur van de MRA. Zij stuurt op de realisatie van de centrale ambities en doelstellingen en de integrale uitvoering van de MRA Agenda. Het Bestuur is daarbij het gezicht van de MRA, zowel intern als extern. Deze rol heeft het afgelopen jaar steeds verder vormgekregen. De rol en positie van het dagelijks bestuur ten opzichte van de Platforms, de Algemene Vergadering (AV) en de MRA Raadtafel begint eveneens vorm te krijgen.

Dit jaar zijn voor het eerst de nieuwe documenten uit de Samenwerkingsafspraken opgesteld. Een Meerjarenbegroting, als financiële uitwerking van de lopende MRA Agenda, een Termijnagenda, om voor 2023 inzichtelijk te maken welke onderwerpen wanneer aan de orde komen en nu de Voortgangsnota. In de conceptfase van deze documenten is de MRA Raadtafel een aantal keer op procesniveau om advies gevraagd. Deze adviezen zijn door het Bestuur en de AV overgenomen. Zo is op basis van het advies van de Raadtafel de concept-Meerjarenbegroting begin april 2022 aan alle colleges, raden en Staten gestuurd om zo alle deelnemers voldoende tijd te geven om deze in hun gemeente, provincie of deelregio te bespreken. En is op basis van het advies van de Raadtafel is de Termijnagenda eind november 2022 aan alle colleges, raden en Staten gestuurd voor het ophalen van wensen en opvattingen.

In de tweede helft van het jaar heeft ook de inhoudelijke rol van het Bestuur langzaam vorm gekregen, zeker ook in relatie tot de rol en positie van de Platforms. In september 2022 heeft het Bestuur uitgebreid gesproken over haar rol en positie en waar zij zich in het licht van de ambities en profilering van de MRA op zou moeten richten. Daar zijn twee thema's uitgekomen: De MRA met de groenste industriezone van de wereld en het onderwerp Onderwijs & Arbeidsmarkt. Op beide onderwerpen gebeurt al veel en hebben de Platforms

primair een rol, maar het Bestuur richt zich hier vooral op lobbyactiviteiten op zowel nationaal, Europees als internationaal niveau. Als het gaat om waterstof heeft dit – aanvullend op de activiteiten van de Platforms - zijn nut bewezen. In de onderstaande vijf algemene uitvoeringslijnen is een aantal specifieke zaken nader uitgewerkt.

Uitvoeringslijn 0.1 - Samenbindende visie op de regio en de samenwerking

Doel: Een integrale gezamenlijke visie op de regio en de MRA-samenwerking, die richting geeft aan het handelen van de MRA en die partners enthousiast maakt om met de MRA samen te werken.

- Inhoud geven aan de samenbindende visie op de regio, samen met partners
- Bewaken van de samenhang tussen de MRA-activiteiten en hun bijdrage aan de visie
- Uitdragen van de visie (promotie)
- Actualiseren van de MRA Agenda in 2024, of eerder als daartoe aanleiding is

Activiteiten in 2022

- Een integrale gezamenlijke visie op de regio krijgt vorm in verschillende trajecten waarin multidisciplinair gewerkt wordt aan strategieën voor de lange termijn. Voorbeelden zijn de Verstedelijkingsstrategie (zie uitvoeringslijn 2.1), maar ook het Rijk-regio-programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid. Ook de MRA Agenda (de huidige en de nieuwe die we gaan maken) bevat elementen van een visie. Op dit moment is nog niet duidelijk of het voor het functioneren van de MRA van belang is om een integrale visie op te stellen.

Resultaten in 2022

- ✓ In 2022 is verder gewerkt aan het maken van de afspraken met het Rijk over bovengenoemde programma's (Verstedelijkingsstrategie en Samen Bouwen aan Bereikbaarheid) en aan de uitvoering van de MRA Agenda
- ✓ Daarnaast is een start gemaakt met het proces om de huidige agenda te evalueren en een nieuwe MRA Agenda op te stellen.

Uitvoeringslijn 0.2 - Samenwerking Rijk en EU

Doel: Goede en vruchtbare samenwerking met het Rijk en de EU.

- Coördineren van contacten en samenwerkingen met het Rijk en de EU gerelateerd aan de MRA-opgaven
- Voeren van een gezamenlijke (internationale) lobbyagenda en daarbij coalities binnen de regio ontwikkelen waar kennisinstellingen en bedrijfsleven onderdeel van kunnen zijn

- Zorgen voor de randvoorwaarden binnen de MRA, zoals een juridische basis, expertise, capaciteit en procesafspraken, waarmee de kansen op het verkrijgen van fondsen van het Rijk en Europa voor MRA-opgaven wordt vergroot

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur

Activiteiten in 2022

- Het op- en vaststellen van lobbyagenda's samen met gemeenten, de provincie Noord-Holland en Flevoland, de Vervoerregio, de gemeente Amsterdam. De lobbydossiers zijn vooral mobiliteit, circulaire economie en waterstof en de lobbyactiviteiten zijn gericht op zowel het Rijk als Europa.
- Werkbezoeken aan Europese instellingen en deelname aan Europese netwerken (Hydrogen Europe, CCRI-netwerk, ACR+, EMA, en SURE Eurodelta) gericht op positionering, beleidsbeïnvloeding, kennisuitwisseling en EU-financiering.
- Diverse bezoeken van bestuurders aan Den Haag en van Kamerleden aan de MRA in het kader van de mobiliteitsuitdagingen binnen de MRA.
- Driedaagse METREX-conferentie, met delegaties vanuit 30 metropolen
- Aanvraag voor status large scale hydrogen valley
- Uitwerking MRA-vertegenwoordiging in Brussel op de gebieden duurzame mobiliteit, Energie en Circulaire economie.

Resultaten in 2022

- ✓ De MRA is door de Europese Commissie als koploper en sparringpartner geselecteerd, omdat wij in het CCRI-netwerk vooroplopen met onze activiteiten en goede resultaten boeken op het gebied van circulaire economie en duurzaam textiel;
- ✓ Er is een eerste verbinding gelegd tussen het Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT) en TEN-T (Europees), mede als voorloper voor een aanvraag voor een EU-subsidie voor het Zuidasdok;
- ✓ Formatiebrief aangeboden aan het kabinet met ambities en aandachtspunten vanuit de MRA;
- ✓ Door lobby, gezamenlijke afstemming, hulp bij elkaars aanvragen en regionale inzet van expertise zijn we er in geslaagd om via het bestuurlijke overleg Leefomgeving (BOL) en het MIRTrijksfinanciering te krijgen voor infrastructuur en woningbouw ter waarde van 5,4 miljard euro;
- ✓ Door lobby, gezamenlijke afstemming, hulp bij elkaars aanvragen en regionale inzet van expertise hebben wij vanuit andere Rijkstrajecten als de Woningbouwimpuls, het BOL, het Programma grootschalige woningbouwlocaties en het Volkshuisvestingsfonds in totaal ruim 1 miljard euro rijksfinanciering toegekend gekregen voor woningbouw (en woningbouwversnelling).

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Welke onderwerpen of aandachtspunten zien de raden en Staten zelf als cruciaal in de lobby/Public Affairs-activiteiten richting Den Haag en/of Brussel? Waar moeten we vanuit de MRA vooral op inzetten?

Uitvoeringslijn 0.3 - De MRA als netwerkorganisatie

Doel: De kracht van het MRA-netwerk vergroten en beter benutten, en sterkere verbindingen tussen het MRA-netwerk en partners (andere overheden zoals het Rijk en de waterschappen, Amsterdam Economic Board en ook breder het bedrijfsleven, kennisinstellingen, maatschappelijke organisaties, etc.).

- Verder ontwikkelen van de MRA als netwerkorganisatie door overzichtelijke communicatie over activiteiten, contactpersonen per onderwerp, netwerkactiviteiten als congressen en/of thematische bijeenkomsten
- Vanuit de MRA-activiteiten netwerken opbouwen in en tussen de deelregio's
- Gericht ontwikkelen van relaties met andere stedelijke regio's op basis van gedeelde opgaven en belangen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur (voor congressen en bijeenkomsten) en het Platform Economie (voor bijdragen aan de Board en de ROM InWest)

Activiteiten in 2022

- Financiering van de Amsterdam Economic Board
- Financiering van de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij (ROM) InWest
- Organisatie van diverse symposia en netwerkbijeenkomsten
- Communicatie (zie hiervoor verder uitvoeringslijn 0.5)

Resultaten in 2022

- ✓ De ROM InWest heeft vanuit het Transitiefonds drie investeringen (twee startups en een scale-up) gedaan ter waarde van in totaal ongeveer 1,6 miljoen euro. Dit heeft geleid tot investeringen van derden ter waarde van ongeveer 4,5 miljoen euro. Door deze investeringen kunnen de drie initiatieven een betere start of een snellere doorontwikkeling maken;
- ✓ De ROM InWest heeft vanuit het MKB-fonds twee investeringen gedaan (een startup en een scale-up) ter waarde van in totaal ongeveer 1,5 miljoen euro. Dit heeft ook geleid tot investeringen van derden ter waarde van ongeveer 4 miljoen euro. Door deze investeringen kunnen de twee initiatieven een betere start of een snellere doorontwikkeling maken;

- ✓ Van alle bijeenkomsten die zijn georganiseerd, zijn de twee symposia de meest aansprekende: een symposium over Duurzaamheid (State of Sustainability) in Gooise Meren en een symposium over de MRA Verstedelijkingsstrategie in Haarlem. Beide symposia zijn goed bezocht en goed gewaardeerd door de bezoekers.
- ✓ In 2022 is door de Metropoolregio Amsterdam (MRA) en de Amsterdam Economic Board met veel partijen gesproken over welke investeringen er nodig zijn om transitie in de Metropool Amsterdam te versnellen. Hiervoor is een aantal investeringslijnen geformuleerd, waarop met een betere regionale samenwerking externe financiering kansrijk is. Het is een aftrap voor een intensievere samenwerking en een eerste stap naar een regionale investeringsagenda.

Uitvoeringslijn 0.4 - KennisHuis MRA

Doel: Inzicht bieden in relevante ontwikkelingen in de Metropoolregio Amsterdam en ontsluiten van in de MRA beschikbare kennis en expertise.

- Zorgen voor duiding van ontwikkelingen binnen de MRA, waarbij jaarlijks belangrijke ontwikkelingen en trends met het netwerk worden gedeeld, in samenwerking met regionale en nationale kennisinstellingen
- Zorgen voor goede ontsluiting van de binnen de MRA beschikbare kennis en expertise, uitgevoerde onderzoeken en ontwikkelde handreikingen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Bestuur (voor kennisdeling in het algemeen) en het Platform Economie (voor de Economische Verkenningen)

Activiteiten in 2022

- State of the Region 2022
- Side-event Economische Verkenningen Metropoolregio Amsterdam tijdens State of the Region
- Symposium State of Sustainability
- Symposium Verstedelijkingsstrategie
- MRA-kennissessie over participatie bij woningbouwprojecten
- Werkbezoek MRA-delegatie aan Parijs over mobiliteit
- Participatie in het OpenResearch Platform

Resultaten in 2022

- ✓ Publicatie eerste brede MRA-monitor 'Staat van de Metropoolregio Amsterdam'
- ✓ Publicatie onderzoeksresultaten Wonen in de Metropoolregio Amsterdam 2021
- ✓ Investeringskosten klimaatadaptatie voor centra Bereikbare Steden in kaart gebracht
- ✓ Publicatie rapportage State of Sustainability van de MRA 2022
- ✓ Animatievideo 'Kansen voor toekomstbestendige bedrijventerreinen in beeld'

- ✓ Structuur en overzicht pagina's MRA op OpenResearch Platform verbeterd
- ✓ Speciaal onderdeel op MRA-website ter ondersteuning van nieuwe gemeenteraden

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Aan welk type kennis of onderzoek op de schaal van de MRA hebben colleges en raden en Staten behoefte?

Uitvoeringslijn 0.5 - Verantwoording

Doel: Degelijke verantwoording van de MRA-activiteiten en transparantie.

- Zorgen voor heldere en overzichtelijke verantwoording van de activiteiten van de MRA aan gemeenteraden, Provinciale Staten en het algemeen bestuur van de Vervoerregio Amsterdam.
- Zorgen dat de verantwoording tijdig plaatsvindt en dat informatie online goed vindbaar is

Activiteiten in 2022

- Inhoudelijke ondersteuning aan onderhandelaars en schrijvers van college- of raadsprogramma's;
- In het kader van het inwerken van de nieuwe raadsleden in de meeste gemeenten en deelregio's in gesprek gegaan over de MRA en de raadsleden geïnformeerd over alle ins en outs van de MRA-samenwerking;
- Vier bijeenkomsten georganiseerd voor MRA Raadtafel en een extra bijeenkomst (heisessie) georganiseerd voor de Raadtafel met alle leden en plaatsvervangers (kennismaking en werkwijze)
- Symposium State of Sustainability (Gooise Meren) voor alle colleges, raden en Staten
- Symposium Verstedelijkingsstrategie (Haarlem) voor colleges, raden en Staten
- Presentaties Verstedelijkingsstrategie in alle deelregio's
- Transparantie en heldere communicatie door het jaar heen via de MRA-website, nieuwsbrieven, filmpjes, via sociale media en andere communicatieuitingen
- Het voor de eerste maal opstellen van een MRA Meerjarenbegroting en de Termijnagenda

Resultaten in 2022

- ✓ Maandelijks Bericht aan Raden en Staten
- ✓ Op basis van de MRA-Agenda een jaarplanning 2023 opgesteld van alle MRA-activiteiten voor het bestuur en de platforms;

- ✓ Een concept Termijnagenda, voorzien van advies van MRA Raadtafel, eind november 2022 verzonden aan alle MRA-deelnemers en hun raden en Staten om wensen en opvattingen op te halen;
- ✓ Een vastgestelde MRA Meerjarenbegroting, na een ronde van wensen en opvattingen, voorzien van een overzichtelijke nota van beantwoording, waarin bij alle ingekomen wensen en opvattingen is uitgelegd op welke wijze daar wel of niet gevolg aan is gegeven.

2.2 Platform Economie

2022 laat zich in economische opzicht kenmerken door een breedspectrum aan knelpunten. Tekorten op de arbeidsmarkt, congestie op het elektriciteitsnet, sterk stijgende energieprijzen en een toenemende krapte aan werklocaties maken duidelijk dat de tot voor kort gangbare groeipaden van economische dynamiek niet meer zo automatisch zijn. Deze knelpunten makkelijk wellicht nog duidelijker, dat transities naar een duurzame economie onvermijdelijk zijn.

Nadat 2021 voor het Platform Economie sterk in het teken stond van de succesvolle oprichting van de Regionale Ontwikkelings Maatschappij (ROM inWest), stonden voor 2022 de volgende thema's prominent op de agenda:

- Onderwijs-arbeidsmarkt
- Ruimtelijke-economisch in relatie tot de Verstedelijkingsstrategie MRA
- Circulaire economie en energietransitie

Helaas is het in 2022 nog niet gelukt om tot een nieuwe regionaal-toeristische strategie te komen. De toeristische druk in Amsterdam noopte Amsterdam tot het nemen van nieuwe maatregelen, daar waar andere MRA-gemeenten nog ambities hebben m.b.t. het versterken van hun toeristisch product In 2023. Verwachten we in MRA verband ook rond toerisme goede afspraken te maken.

[Uitvoeringslijn 1.1 - Regionale economische strategie](#)

Doel: Een gezamenlijke koers voor de inzet van de MRA en afzonderlijke deelnemers op economische ontwikkeling in de regio (inclusief onderwijs-arbeidsmarkt en innovatiebeleid), algemene promotie in lijn met deze strategie.

- Inhoud geven aan de regionale economische strategie voor de Metropoolregio Amsterdam, in nauwe samenhang met de verstedelijkingsstrategie en de lange termijnstrategie voor het mobiliteitssysteem
- (Inter)nationale promotie van de economische kracht van de regio en deelregio's
- Monitoren van de regionale economische strategie voor de MRA

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Het werken aan een regionale economische strategie heeft in 2022 vorm gekregen in de activiteiten van het Platform Economie en de Verstedelijkingsstrategie;
- Daarbij is een nauwe relatie gelegd met de MRA Bedrijventerreinenstrategie (zie ook uitvoeringslijn 1.2);
- Voor de regionale economische strategie wordt nu gewerkt aan een concept-strategie die recht doet aan de meerkernigheid van de MRA.

Resultaten in 2022

- ✓ Een betere verankering van de economische pijler in de Verstedelijkingsstrategie, het Verstedelijkingsconcept en in de NOVEX MRA (Nationale Omgevingsvisie Extra, aanvullend voor wat betreft tijd, geld en organisatie). De MRA is één van de NOVEX-gebieden.
- ✓ Inhoudelijke bijdrage aan andere trajecten, o.a. de MRA Bedrijventerreinenstrategie

De regionale economische strategie verdient blijvend aandacht, commitment en inzet vanuit de MRA en haar deelnemers. In het proces om tot een nieuwe MRA Agenda te komen is dit nadrukkelijk onderwerp van gesprek.

Uitvoeringslijn 1.2 - Werkmilieus (Platform Bedrijventerreinen en Kantoren (Plabeka))

Doel: Ontwikkeling van werkmilieus in de MRA in lijn met de regionale economische strategie en bijdragen aan de verduurzaming van bedrijventerreinen, profilering en acquisitie in lijn met de regionale economische strategie en goede begeleiding van bedrijfsverhuizingen binnen de regio ten behoeve van transformatie van werklocaties.

- Regie voeren op de ontwikkeling van werkmilieus op basis van de regionale economische strategie en de verstedelijkingsstrategie (opgave 2), met bijzondere aandacht voor verduurzaming van bedrijventerreinen
- Gezamenlijke profilering en marketing van de werkmilieus en gezamenlijke acquisitie in lijn met de regionale economische strategie
- Uitwerken van een 'overloopstrategie', met onder meer een bedrijvenloket voor centrale coördinatie van bedrijfsverhuizingen bij de transformatie van werklocaties

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Afstemming van regionale ontwikkelingen werklocaties/bedrijventerreinen
- Financiering en aansturing van het Projectbureau Herstructurering Bedrijventerreinen

- Input geleverd voor- en actief betrokken bij de Verstedelijkingsstrategie
- Bedrijventerreinenstrategie opgestart
- Selecteren en aanmoedigen beheer, energietransitie en verduurzaming bij concrete werklocaties

Resultaten in 2022

- ✓ Nieuwe vraagraming vastgesteld door GS voor Noord-Holland, en als bouwsteen MRA
- ✓ 2 adviezen gegeven over nieuwe ontwikkeling van bedrijventerreinen
- ✓ Atlas en Dashboard Plabeka doorontwikkeld
- ✓ Monitor Plabeka is vastgesteld
- ✓ Startnotitie MRA Bedrijventerreinenstrategie besproken in het directeuren- en bestuurlijk overleg Economie
- ✓ Plabeka Bokalen uitgereikt

Uitvoeringslijn 1.3 - Human Capital

Doel: Regie op de regionale arbeidsmarkt (in samenwerking met de arbeidsmarktregio's) en op regionaal onderwijs-arbeidsmarktbeleid, uitvoering van relevante onderwijs-arbeidsmarktprogramma's en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor internationaal talent met inzet op de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt en basisvoorzieningen als wonen en onderwijs.

- Opzetten en uitrollen van Human Capital Agenda's voor cruciale sectoren en met oog voor de bestaande mismatch op de arbeidsmarkt, een voorbeeld is de Human Capital Agenda Energietransitie
- Coördineren van en participeren in publiek-private samenwerkingen gericht op de aansluiting van onderwijs en arbeidsmarkt en 'leven lang ontwikkelen' in het licht van de transitie van de arbeidsmarkt, voorbeelden zijn House of Skills en TechConnect
- Activiteiten die bijdragen aan de toegankelijkheid van de arbeidsmarkt, de woningmarkt en onderwijs voor internationaal talent en hun gezinnen

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Bespreking strategie werkgroep start 2022, vier regulieren vergaderingen
- De werkgroep is uitgebreid, meer gemeenten zijn aangehaakt
- Er zijn een nieuwe ambtelijke opdrachtgever, secretaris, bestuurlijk trekker aangesteld
- Organiseren van informatieuitwisselings- en kennisdelingsbijeenkomsten Onderwijs en Arbeidsmarkt binnen en buiten de MRA
- Ambitie vastgesteld voor inzet gemeenten en provincies op het gebied van Onderwijs en Arbeidsmarkt (doorloop tot 2023)

- Bespreking voortgang 'TOMAS'
- Kennismaking, bespreking realisaties House of Skills met nieuwe directeur
- Bespreking opschaling publiek-private samenwerking in MBO voor ondersteuning Groeifonds aanvraag/ uitvoering
- Voorbereiding aanvraag House of Hospitality
- Er is een eerste inventarisatie gedaan voor de thema's met betrekking tot Onderwijs en Arbeidsmarkt voor 2023

Resultaten in 2022

- ✓ De MRA Werkgroep telt nu ongeveer 20 leden, secretaris werkgroep extern gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken
- ✓ Strategische sessie georganiseerd over rolopvatting, doel en subsidiekader;
- ✓ Subsidierichtlijnen budget 2022 opgesteld;
- ✓ Positief advies gegeven aan het directeuren- en bestuurlijk overleg om 69.000 euro ter beschikking te stellen voor het opschalen van het House of Hospitality;
- ✓ Positief advies gegeven aan het directeuren- en bestuurlijk overleg om 200.000 euro ter beschikking te stellen aan House of Skills met uitloop tot 1 april 2023;
- ✓ Positief advies gegeven aan het directeuren- en bestuurlijk overleg om 140.000 euro ter beschikking te stellen voor het aanstellen van een kwartiermaker voor het uitvoeren van de drie Nationale Groeifondspilots "opschaling PPS'en" binnen de MRA

Uitvoeringslijn 1.4 - Aanjagen marktinitiatieven voor de transitieopgaven

Doel: Aanjagen van initiatieven van marktpartijen die bijdragen aan de transitieopgaven zoals de omschakeling naar een circulaire economie (sluiten grondstof- en voedselkringlopen), energietransitie en klimaatbestendigheid.

- Organiseren publiek-private financieringsmogelijkheden om een bijdrage te leveren aan de versnelling van de regionale transitieopgaven, waarbij verbinding wordt gelegd met Invest-NL
- Innovatie ten behoeve van de transitieopgaven aanjagen met pilots, optreden als launching customer (bijvoorbeeld door circulaire inkoop) en het verbinden van het regionale bedrijfsleven aan (internationale) investeerders
- Wegnemen belemmeringen in wet- en regelgeving bij initiatieven op het gebied van circulaire economie, energietransitie en klimaatbestendigheid

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

Twee van de drie hoofdsporen van het MRA-programma circulaire economie zijn gericht op het beïnvloeden van marktpartijen en het stimuleren van marktinitiatieven. Het gaat daarbij om:

- Acties op circulair inkopen en opdrachtgeven. Daarbij worden regionale overheden gestimuleerd om een voortrekkersrol te vervullen door hun inkoopvolume in te zetten;
- Acties op grondstoffenaanpak, met prioriteit op textiel, plastic, luiers, biograndstoffen en producentenverantwoordelijkheid. De acties zijn erop gericht om op deze grondstoffen de ketens zo goed mogelijk te sluiten. Door in de eerste plaats reststromen te bundelen en geschikt te maken voor hergebruik en daarnaast ondernemingen te stimuleren om reststromen zo hoogwaardig mogelijk te (her)gebruiken;
- Daarnaast is vanuit het programma circulaire economie gewerkt aan het identificeren en agenderen van knellende wet- en regelgeving en aan het opstellen van een lobbyagenda richting het Rijk;
- Verschillende gemeenten en provincies zijn gestimuleerd om gerecycled plastic te gebruiken in de openbare ruimte en de markt is geconsulteerd over de circulaire verwerking van bermgras;

Vanuit het thema energie is:

- In nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en de Task Force Energie infrastructuur ingezet op het stimuleren van marktpartijen om slimme oplossingen te ontwikkelen, waardoor de congestie op het elektriciteitsnet kan worden beperkt;
- In het kader van het Actienetwerk 15% GasTerug zijn regionale overheden, ondernemingen en bewoners in de regio gestimuleerd om het aardgasgebruik in 2022 met 15% te verminderen.

Resultaten in 2022

Vanuit het MRA-programma circulaire economie zijn in 2022 de volgende resultaten behaald:

- ✓ Voor circulair inkopen zijn onder meer twaalf bijeenkomsten georganiseerd, waar inkopers voor MRA-overheden gerichte hulp is geboden bij inkoop- en aanbestedingstrajecten. Hiervoor is begin 2022 een aanbestedingskalender opgesteld. Daarnaast is - vooruitlopend op de formele rapportage die in 2023 moet worden op- en vastgesteld - een tussenrapportage opgesteld die de stand van zaken schetst om circulair in te kopen. Ambitie in 2022 was om in ieder geval voor 10% circulair in te kopen;
- ✓ Waar het gaat om grondstoffenstromen is voor circulair textiel een netwerk gevormd van bedrijven op circulaire esthetiek. De eerder opgestelde visie en roadmap is vertaald in een uitvoeringsplan en tussen de regionale overheden zijn afspraken gemaakt over het opschalen van sorteren en recyclen van grondstoffen;

- ✓ Een belangrijke stap is gezet om de recyclingcapaciteit van luiers in de MRA te vergroten;
- ✓ In 2022 is in samenwerking met de provincie Noord-Holland en de gemeente Amsterdam een lobbyagenda vastgesteld waarin lobbyactiviteiten zijn opgenomen voor de dossiers textiel, plastics, circulaire bouw, vergroenen van de belastingen en het wijzigen van de afvalregelgeving. De MRA is door de Europese Commissie als koploper geselecteerd voor het Circular Cities and Regions Initiative (CCRI).

Vanuit het thema energie is:

- ✓ In nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en Alliander een community gevormd, waarin door vertegenwoordigers van regionale overheden, netbeheerders, kennisinstellingen en private partijen wordt nagedacht over slimme oplossingen om de congestie op het elektriciteitsnet te beperken;
- ✓ Het Actienetwerk 15% GasTerug heeft een rijkssubsidie gekregen om regionale overheden, ondernemingen en bewoners te helpen bij het verminderen van hun gasverbruik. Van die subsidie zijn onder meer twee pilots gefinancierd voor bedrijven in de regio. Mede dankzij deze activiteiten is het aardgasverbruik in de MRA in 2022 met iets meer dan 15% gereduceerd.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Veel afspraken die door gemeenten in MRA-verband worden onderschreven over circulaire economie worden in de praktijk niet of slechts in beperkte mate uitgevoerd. Waar ligt dat aan? Hoe kan dit verbeterd worden?
- Het initiatief 15%GasTerug is het afgelopen jaar succesvol geweest om het energieverbruik in de regio terug te dringen. Zou zo'n publiek-privaat initiatief ook kunnen helpen om structureel de inzet vanuit de regio op energiebesparing te stimuleren, en zo ja: op welke wijze?

[Uitvoeringslijn 1.5 - Energie-infrastructuur en data-infrastructuur](#)

Doel: In aanvulling op de trajecten van de regionale energiestrategieën (RES'en) werken aan een toekomstbestendige energie-infrastructuur en zorgvuldige verdere ontwikkeling van de data-infrastructuur in de regio.

- Regionale afstemming over en inzet op een toekomstbestendige energie-infrastructuur, met specifieke aandacht voor de rol van het Noordzeekanaalgebied daarin. Om de energietransitie te laten slagen en de ambities van de MRA op andere terreinen te kunnen realiseren, is een toekomstbestendige energie-infrastructuur cruciaal. Dit vraagt om samenwerking en afstemming tussen regionale overheden, Rijk en netbeheerders en om een brede integrale aanpak
- Ontwikkeling en ontsluiting van kennis op het terrein van energietransitie, voorbeelden zijn het warmtekoudeprogramma en smart energy systems

- Regionale afstemming bij de ontwikkeling van datacenters met een MRA-brede datacenter-strategie, met aandacht voor energievoorziening en optimale benutting van restwarmte
- Regionale afstemming bij de uitrol van 5G in de regio

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Het thema energieinfrastructuur is primair belegd bij de provincies. In Noord-Holland is voor dat thema een Task Force Energieinfrastructuur ingesteld. De MRA heeft op dit thema een volgende en ondersteunende rol. Concreet betekent dit dat het thema energieinfrastructuur onderdeel is van belangrijke MRA-thema's als ruimte, landschap, verstedelijking, mobiliteit en economie. Daarnaast zet de MRA - in nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en Alliander - in op het stimuleren van marktpartijen om slimme oplossingen te bedenken om de congestie op het elektriciteitsnet te beperken;
- Op het thema datainfrastructuur zet de MRA vooral in op het stimuleren van kennisontwikkeling en -deling en op het organiseren van afstemming tussen de regionale overheden die het meest betrokken zijn bij de discussie over datacenters (provincies Noord-Holland en Flevoland en de gemeenten Amsterdam, Almere en Haarlemmermeer).

Resultaten in 2022

- ✓ In nauwe samenwerking met de provincie Noord-Holland en Alliander is een community gevormd, waarin door vertegenwoordigers van regionale overheden, netbeheerders, kennisinstellingen en private partijen wordt nagedacht over slimme oplossingen om de congestie op het elektriciteitsnet te beperken;
- ✓ In 2022 is een format ontwikkeld voor een regionale monitor datacenters. In 2023 wordt deze gelanceerd;
- ✓ In 2022 heeft de MRA-werkgroep datacenters een feitenonderzoek laten uitvoeren. Dit onderzoek heeft tot doel om de discussie over dit onderwerp zo veel mogelijk te objectiveren. Begin 2023 wordt bekeken hoe dit rapport verder kan worden gebruikt binnen de MRA.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Omdat de rol van de MRA beperkt is bij het thema energie infrastructuur lijkt een terughoudende opstelling logisch. Wat zouden raads- en Statenleden prettig vinden wat de rol van de MRA-samenwerking betreft? Waar zien zij meerwaarde?

- Overwogen kan worden om het feitenonderzoek datacenters dat onlangs is afgerond te gebruiken voor een sessie met raads- en Statenleden: is hier behoefte aan?

2.3 Platform Ruimte

Platform Ruimte zorgt voor de integrale afweging van de verschillende vraagstukken die om ruimte vragen. Het is de plek waar afstemming plaatsvindt tussen de deelregio's over de ruimtelijke afspraken die met het Rijk gemaakt worden binnen de NOVEX Verstedelijkingsstrategie MRA. Het platform heeft daarnaast een coördinerende rol als het gaat om informatie-uitwisseling tussen de vijf NOVEX gebieden binnen de MRA (Schiphol, NZKG, Groene Hart, Lelylijn en MRA / Verstedelijkingsstrategie) en de overige afspraken die via de provincies met het Rijk worden gemaakt over ruimtelijke kwesties. Het platform werkt hierin regelmatig samen met het platform Economie en het platform Mobiliteit, omdat veel vraagstukken naast een ruimtelijke kant ook economisch van aard zijn of gericht zijn op mobiliteit. Onder het platform vallen vijf uitvoeringslijnen, de Verstedelijkingsstrategie, Bouwen en wonen, Klimaatadaptatie, Energietransitie en Metropolitaan Landschap.

In 2022 heeft het platform Ruimte in samenwerking met het platform Mobiliteit veel aandacht besteedt aan de afspraken die met het Rijk zijn gemaakt in het BO MIRT over mobiliteit gekoppeld aan woningbouw. Vanaf het begin van 2022 toen duidelijk werd welke accenten het Rijk zou gaan leggen, is in het platform gebouwd aan een gezamenlijke redeneerlijn en draagvlak voor de uiteindelijke afspraken. Daarnaast is de doorontwikkeling van de verstedelijkingsstrategie naar de NOVEX MRA met daarin de aandacht voor de samenhang met de andere NOVEX-gebieden onderwerp van gesprek geweest. Ook is een start gemaakt van het in samenhang met Economie oppakken van de bedrijventerreinenstrategie, waarbij wordt bepaald op welke wijze de MRA vorm kan geven aan de vraag naar ruimte voor bedrijvigheid in een ruimtelijk volle regio.

Uitvoeringslijn 2.1 - Verstedelijkingsstrategie

Doel: Een gezamenlijke koers voor de ruimtelijke ontwikkeling van de MRA die bijdraagt aan een duurzame, sociaal-maatschappelijk en economisch sterke metropoolregio en zorgt voor samenhang tussen ontwikkelingen op het gebied van wonen, werken, mobiliteit, landschap en de transitieopgaven. Specifieke aandacht gaat daarbij uit naar integraal te ontwikkelen gebieden, zoals Sleutelgebieden en ov-knooppunten.

- Inhoud geven aan de verstedelijkingsstrategie voor de Metropoolregio Amsterdam, in nauwe samenhang met de lange termijnstrategie voor het mobiliteitssysteem, de

regionale economische strategie en de MRA-inzet op een toekomstbestendige regionale energie-infrastructuur

- Monitoren van de verstedelijkingsstrategie

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2022

- Eind 2021 hebben het Rijk en de regio zich aan het Verstedelijkingsconcept MRA gecommitteerd. Voorjaar 2022 hebben ook de raden, Staten, waterschappen en de Vervoerregio Amsterdam het Verstedelijkingsconcept omarmd.
- Bij het kennismakingsgesprek met de nieuwe ministers VRO en I&W hebben we het nieuwe kabinet geattendeerd op onze Verstedelijkingsstrategie door middel van een cheque om het Rijk te verzekeren dat wij tot 2030 175.000 woningen kunnen bouwen, mits het kabinet mede investeert in de randvoorwaarden;
- Juni 2022 kwam de Kamerbrief programma NOVEX. Hierin is de MRA aangewezen als een NOVEX-gebied. Dit betekent dat in het BOL het MRA Verstedelijkingsconcept is overgenomen als ontwikkelperspectief van de NOVEX Uitvoeringsagenda. De rest van het jaar is verder gewerkt aan de NOVEX MRA Uitvoeringsagenda en de Regionale Investeringsagenda 1.0;
- In 2022 is de fasering van de Verstedelijkingsstrategie in afstemming met de zeven deelregio's uitgewerkt in concrete maatregelen. Dit heeft geleid tot een groslijst die de basis is voor de nieuwe NOVEX MRA Uitvoeringsagenda.
- In september-oktober zijn de nieuwe gemeenteraden en de Provinciale Staten met behulp van de deelregio-ambassadeurs geïnformeerd over de Verstedelijkingsstrategie en NOVEX MRA;
- Er is verder gewerkt aan een verdieping op het ontwikkelperspectief door onze thematrekkers op de thema's energie, landschap, economie, woon-werkbalans en mobiliteit (Multimodaal Toekomstbeeld), klimaat en water aan de hand van een aantal verdiepende onderzoeken.

Resultaten in 2022

- ✓ Het MRA Verstedelijkingsconcept vormt de basis voor de rijks-regionale-samenwerking en om concrete afspraken te kunnen maken in het NOVEX MRA-programma met als belangrijke ambities:
 - Een meerkernige ontwikkeling van de MRA, met een evenwichtige groei van de hele regio,

- Het vergroten van de leefbaarheid van de MRA met aandacht voor de benodigde transitie op het gebied van klimaat, water, energie, mobiliteit en sociaaleconomisch.
- ✓ Er zijn in het BOL en bestuurlijk overleg MIRT concrete afspraken gemaakt over Rijksinvesteringen in de woningbouw-bereikbaarheid en er is een afspraak gemaakt over de pilot programmatische bekostiging. Dit is een eerste concrete invulling van de uitvoeringsagenda NOVEX MRA.
- ✓ Het symposium MRA Verstedelijkingsstrategie was drukbezocht en georganiseerd op 14 oktober in de Koepel in Haarlem.

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Hoe verbinden we de ambities en uitvoeringsdoelstellingen aan de meerkernigheid in de MRA? Zo verslechtert de verstedelijking van de MRA de woonwerkbalans. Ook is aandacht nodig voor het realiseren en spreiden van bedrijvigheid en voor de toegang en het gebruik van het openbaar vervoer;
- Het oppakken van 'groenblauw': onderwerpen als de integrale wateropgave, recreatieruimte, landschap, klimaatadaptatie zijn nu meestal ondergeschikt aan de ruimteclaims. Hoe zorgen we ervoor dat ook deze onderwerpen de aandacht krijgen die nodig is?
- De beperkte netcapaciteit is nadelig voor de ruimtelijke en economische ambities van de MRA. Wat zouden wij nog meer kunnen doen om dit risico te beperken?

Uitvoeringslijn 2.2 - Wonen

Doel: Afspraken voor voldoende en toekomstbestendig woningaanbod aansluitend op de woningbehoefte, in het bijzonder betaalbaar woningaanbod voor lage en middeninkomens met een evenwichtige spreiding over de regio. Uitvoering van de tussen het Rijk en regio gesloten Woondeal, welke inzet op verhogen van de woningbouwproductie, verbetering van het functioneren van de woningmarkt en leefbaarheid.

- Zorgen voor concrete afspraken over spreiding van woningaantallen, -typen en -segmenten, waarbij zowel nieuwbouw als de bestaande woningvoorraad in ogenschouw wordt genomen. Specifieke aandacht gaat hierbij uit naar de Sleutelgebieden, grote gebiedsontwikkelingen die bijdragen aan de kracht van de regio en de identiteit van de kernen daarbinnen
- Regie voeren op en stimuleren en faciliteren van de woningbouwproductie, met oog voor tempo en kwaliteit, en zorgen voor productieafspraken per deelregio, in samenwerking met marktpartijen en corporaties
- Samenwerken met het Rijk om, met behulp van diverse pilots, toe te werken naar een nieuw rijksprogramma voor stedelijke vernieuwing

- Monitoren van de woningmarkt en zorgen voor uitwisseling van kennis over de woningmarkt

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte en het portefeuillehouderoverleg Bouwen en Wonen

Activiteiten in 2022

- In 2022 is vanuit het Programma Bouwen en Wonen gewerkt aan de thema's versnelling van de nieuwbouwproductie, betaalbaarheid van wonen en toekomstbestendige woningbouw. In 2022 is middels onderzoek de regionale woningmarkt in beeld gebracht en is kennis gedeeld;
- Met het aantreden van de nieuwe minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO) en publicatie van de ambitieuze Nationale Woon en Bouwagenda van het Rijk hebben de leden van het programma Bouwen en Wonen veel ingezet op samenwerking met het Rijk:
 - In de Woondeal MRA worden afspraken gemaakt met het Rijk, de provincie Noord-Holland en Flevoland en de MRA-gemeenten over de woningproductie t/m 2030. Daarbij zijn betaalbaarheid en de bereikbaarheid van de regio randvoorwaardelijk. De planning is dat de Woondeal in maart 2023 wordt ondertekend en deze overeenkomst vormt het uitgangspunt voor de langjarige samenwerking met het Rijk op het gebied van woningbouw;
- De minister voor VRO heeft met het programma 'Een thuis voor iedereen' urgentie en richting gegeven voor de opgave om ook passende huisvesting voor aandachtsgroepen te realiseren. De MRA heeft in 2022 als een van de koploperregio's gewerkt aan de voorbereiding van het Regionaal Programma Huisvesting. In 2023 wordt in het kader van dit programma de woonzorgbehoefte voor deze doelgroepen in beeld gebracht, zodat hierover op regionaal niveau afspraken kunnen worden gemaakt. Doel is een evenwichtige verdeling van aandachtsgroepen over de regio. Het kernteam versnelling woningbouw (onderdeel van het programma Bouwen en Wonen) heeft het afgelopen jaar gewerkt aan het versnellen van de woningproductie, onder meer door gemeenten te ondersteunen bij aanvragen voor het MIRT en de Woningbouwimpuls (WBI).

Resultaten in 2022

- ✓ Het Rijk heeft tijdens het MIRT uiteindelijk 1,3 miljard euro aan de MRA toegekend voor versnelling van de woningbouw. Het Rijk heeft in de vierde ronde van de Woningbouwimpuls 36 miljoen euro toegekend aan gemeenten in de MRA. Hierdoor

- kunnen de plannen voor het realiseren van meer dan 10.000 woningen in de MRA (versneld) worden uitgevoerd;
- ✓ In 2022 zijn kennissessies georganiseerd over het realiseren van betaalbare woningen en is de instrumentenkoffer betaalbare woningvoorraad geactualiseerd;
 - ✓ Daarnaast is begin 2022 het tweejaarlijkse regionale onderzoek Wonen in de Metropoolregio Amsterdam (WiMRA) uitgevoerd. Hierdoor hebben alle gemeenten meer inzicht gekregen in onder meer de woonwensen, de woonlasten en de vraag en het aanbod in de MRA;
 - ✓ Vanuit het MRA-convenant houtbouw zijn in het afgelopen jaar verschillende kennissessies georganiseerd, waaronder het evenement de Houten Eeuw;
 - ✓ Het convenant toekomstbestendig bouwen is het afgelopen jaar ondertekend door een groot aantal gemeenten, corporaties en marktpartijen. Hierdoor is een nieuwe norm voor de woningbouw geïntroduceerd, zodat snelheid, duurzaamheid en betaalbaarheid worden gecombineerd.

Uitvoeringslijn 2.3 - Landschap

Doel: Landschapsinclusieve ontwikkeling in de MRA, aanpak prioritaire investeringsopgaven in het landschap en verbetering governancestructuur.

- Binnen de uitvoeringslijnen van de MRA uitwerken hoe landschappelijke kwaliteit en biodiversiteit kan worden versterkt, met name bij verstedelijkingsstrategie, energietransitie, klimaatadaptatie en mobiliteit (o.a. door inzet op 'buitenpoorten', ov-haltes in het groen)
- Adviseren van MRA-deelnemers over behoud en versterking van landschappelijke en erfgoedwaarden
- Identificeren prioritaire investeringsopgaven in het landschap
- Met partners ontwikkelen van businesscases voor de prioritaire investeringsopgaven, door slimme verbindingen tussen de verschillende opgaven in het landschap
- Slimmer organiseren van de verantwoordelijkheden voor beheer en ontwikkeling van het landschap

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2022

- Borgen van het themalandschap in het NOVEX-gebied MRA Verstedelijking (trekken van de werkgroep landschap, overleggen en afstemming met Kernteam Verstedelijkingsstrategie, met werkgroep water/klimaatadaptatie en deelregio's);
- Borgen van het themalandschap in het NOVEX-gebied Noordzeekanaalgebied (NZKG). De MRA is trekker van de werkgroep landschap en lid van het maandelijkse productieteam ten behoeve van het ontwikkelperspectief NZKG;

- Lid van de provinciale begeleidingsroep voor haalbaarheidsstudie transformatorstation Ag-Zuid, inbrengen van onderzoeksresultaten en een checklist;
- Trekker van het 'voortraject' ontwerpend onderzoek 'Toekomstbestendige Heuvelrug Gooi & Vechtstreek'. Onderzoeksvraag is geformuleerd en partners/medefinanciers zijn geworven;
- Afstemmen met MRA-deelnemers over het thema landschap (ambtelijk overleg Landschap, bestuurlijk overleg Landschap)
- Uitvoering van de activiteiten uit het jaarplan voor 2022 en inhoudelijke en financiële verantwoording bij de uitvoering jaarplan 2022;
- Deelname aan landelijke CoP 'Landschap als vestigingsvoorwaarde' bij Vereniging Deltametropool

Resultaten in 2022

- ✓ Onderzoek laten uitvoeren naar de impact van de energietransitie op het landschap -> op basis van onderzoek uitwerken van een checklist. Checklist laten opnemen in provinciale processen.
- ✓ Uitvoering ontwerpend onderzoek met in totaal zeven partners (Waterschap AGV, Regio GV, Vitens, PWN, Waterschap AGV (drinkwater), Provincie Noord-Holland en MRA). In april 2023 eindresultaat gereed. Dit kan gebruikt worden als bouwsteen voor het gebiedsproces/PPLG. Hierover is ook contact met LNV, BZK en I&W.
- ✓ Goede borging van het onderwerp landschap in de NOVEX MRA en NOVEX NZKG

Uitvoeringslijn 2.4 - Transitieopgaven leefomgeving

Doel: Aanjagen van de transitieopgaven in de gebouwde omgeving en het landschap.

- Agenderen opgaven in de leefomgeving, en mogelijke oplossingsrichtingen, als het gaat om klimaatadaptatie, energietransitie en circulaire economie en zorgen voor integraliteit op deze thema's in de activiteiten van de MRA-samenwerking
- Toekomstbestendige nieuwbouw en gebiedsontwikkeling aanjagen met pilots, prijsvragen en het toepassen van gezamenlijke normen en minimale eisen
- Kennis bijeenbrengen en ontsluiten over de impact en aanpak van transitieopgaven in de leefomgeving

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Ruimte

Activiteiten in 2022

Voor de delen die betrekking hebben op Circulaire Economie en Energie:

- Vanuit het MRA-programma circulaire economie is in 2022 vooral ingezet op het spoor circulaire gebiedsontwikkeling. Dit spoor heeft in het MRA-programma Circulaire Economie 2022-2026 een belangrijke plek gekregen en heeft ook geleid tot

het aanstellen van een regisseur circulaire gebiedsontwikkeling. Deze regisseur heeft zich in 2022 gericht op het stimuleren van kennisdeling en netwerkvorming. Er is een werkgroep circulaire gebiedsontwikkeling samengesteld en tijdens het evenement State of Sustainability een workshop aan dit onderwerp heeft gewijd. Daarnaast heeft de regisseur de ondersteuningsbehoefte bij MRA-overheden geïnventariseerd en dit wordt meegenomen in de uitvoeringsagenda voor 2023. De regisseur heeft daarnaast een verbindende rol gespeeld bij de totstandkoming van het convenant toekomstbestendig bouwen;

- Door de betrokkenheid van de MRA bij het Actienetwerk 15% GasTerug ondersteunt de MRA de inzet op de verduurzaming van en energiebesparing op bedrijventerreinen.

Voor het deel dat betrekking heeft op Klimaatadaptatie:

- Is een intentieovereenkomst klimaatbestendige gebiedsontwikkeling opgesteld;
- Zijn netwerkbijeenkomsten georganiseerd om de intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw te implementeren;
- Zijn gesprekken gevoerd met woningcorporaties over deelname aan de intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw;
- De 1e en 2e fase van het plan voor klimaatbestendig beheer van de bestaande stad zijn uitgevoerd en er zijn werksessies georganiseerd voor beheerders, beleidsadviseurs en ontwerpers van de openbare ruimte;
- Start gemaakt met het uitvoeren van de acties voor de roadmap vitale en kwetsbare infrastructuur. Er zijn onder andere 15 werksessies voor de verschillende themagroepen georganiseerd;
- Gestart met het borgen van het thema klimaatadaptatie in de Verstedelijkingsstrategie;
- De communicatie over en het gebruik van de klimaatatlas is gecontinueerd;
- De regionale afstemming met andere stedelijke regio's in Nederland is verder vormgegeven;
- Bijdrage geleverd aan de Dutch Green Building Council.

Resultaten in 2022

Circulaire economie:

- ✓ Vanuit het thema circulaire gebiedsontwikkeling is geïnventariseerd wat MRA-overheden doen om materialenhubs te organiseren in de openbare ruimte en is verkend welke rol de MRA zou kunnen vervullen op dit thema. De inventarisatie vormt

de basis voor een advies over een mogelijke MRA-aanpak op materialenhubs in de openbare ruimte. Dit landt in een advies;

- ✓ Het programma circulaire economie heeft bijgedragen aan de totstandkoming van het Convenant Toekomstbestendige Woningbouw en aan de start van de implementatie van de Green Deal Houtbouw.

Energie:

- ✓ Twee koploperprojecten verduurzaming bedrijventerreinen zijn ondersteund. De leerervaringen worden via het PHB gedeeld met andere bedrijventerreinen;
- ✓ Voor een traject waar TNO een advies voorbereidt, is een verkenning gestart voor een regionale aanpak om de gebouwde omgeving te verduurzamen. Begin 2023 maakt het portefeuillehoudersoverleg Bouwen en Wonen hierover nadere afspraken;
- ✓ Samen met het Servicepunt Duurzame Energie en TNO is een plan opgesteld voor het aanpakken van energiearmoede. Via webinars en een leerkring zijn gemeenten geïnformeerd over deze aanpak. Daarnaast is op dit thema de samenwerking gezocht met het programma Bouwen en Wonen en het sociaal domein is ook betrokken. Dit heeft geleid tot een bestuurlijk overleg, waarin bestuurders die binnen de MRA actief zijn periodiek bekijken of aanvullende bovengemeentelijke acties wenselijk of noodzakelijk zijn.

Klimaatadaptatie:

- ✓ De intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw is ontwikkeld en ondertekend door 51 partijen;
- ✓ De eerste fase van het programma klimaatbestendig beheer bestaande stad is afgerond;
- ✓ Rijk en regio hebben gezamenlijk het voornemen uitgesproken om een MIRT-onderzoek te starten voor het waterbeheer in het Noordzeekanaal- en Amsterdam-Rijnkanaalgebied;
- ✓ Vanuit de MRA is succesvol gelobbyd voor klimaatbestendig bouwen en deze lobby heeft e toe geleid dat in de MIRT-brief van november 2022 hierover een passage is opgenomen. Tijdens het bestuurlijk overleg Leefomgeving in 2023 worden nadere afspraken gemaakt;
- ✓ De afspraak dat 'elke schop die de grond in gaat klimaatbestendig is', is opnieuw bekrachtigd;
- ✓ Uniforme MRA-stresskaarten voor de klimaatatlas zijn ontsloten via mra.klimaatatlas.net;
- ✓ Door de afstemming met andere stedelijke regio's is geborgd dat meer dan 150 deelnemers dezelfde prestatie-eisen meegeven aan regionale nieuwbouwprojecten;

- ✓ Door MRA-deelname aan de landelijke klankbordgroep is afgesproken dat de meetlat die het Rijk ontwikkelt voor klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen aansluit bij de afspraken uit de MRA-intentieovereenkomst klimaatbestendige nieuwbouw;
- ✓ De MRA-lobby heeft ertoe geleid dat het dossier klimaatadaptatie onderdeel is van de website bouwadaptief.nl

Suggesties voor gesprekspunten voor gesprek tussen raden/Staten en hun colleges

- Hoe kunnen wij de aanpak van energiearmoede verbinden aan de sociale, duurzaamheids- en bouwen en wonen-opgaven en hoe kan de MRA de provincies en de gemeenten hierbij maximaal ondersteunen?

Uitvoeringslijn 2.5 - Kunst, Cultuur en Erfgoed

Doel: Bevorderen van de cultuurparticipatie in de gehele MRA en het faciliteren van toekomstbestendige cultuur- en erfgoedsectoren in de gehele MRA.

- Uitvoeren van Programma Kunst, Cultuur en Erfgoed 2019-2024, met inzet op: samenwerking, toegankelijkheid van kunst, cultuur en erfgoed voor inwoners en bezoekers, cultuureducatie en talentontwikkeling, ruimte voor kunst, cultuur, erfgoed en creatieve industrie, en behoud en toekomstbestendig maken van materieel en immaterieel erfgoed

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- De cultuursector heeft grote gevolgen ondervonden van de coronaperiode en het effect hiervan werkt nog steeds door. De MRA-samenwerking heeft in deze periode allerlei activiteiten ontplooid die gericht zijn op herstel en doorontwikkeling na corona;
- Tijdens de coronacrisis hebben de provincies en gemeenten van de MRA onder de noemer Innovatie en Samenwerking een aantal regelingen opgezet om instellingen te ondersteunen. De provincie Noord-Holland is onder meer samen met de gemeente Amsterdam het platform Cultuurherstel gestart;
- Door de afstemming tussen de kerngroep, werkgroep en bestuurders heeft men optimaal gebruik kunnen maken van de rijksmiddelen die door het ministerie van OCW beschikbaar zijn gesteld om de culturele infrastructuur overeind te houden en zijn onderling de leerervaringen gedeeld;
- De betrokken bestuurders hebben daarom besloten om de samenwerking op het gebied van Kunst, Cultuur en Erfgoed in de komende jaren voort te zetten;

- In 2022 is door bureau Berenschot een onderzoek gedaan naar het hoe het programma Kunst, Cultuur en Erfgoed verder geëffectueerd zou kunnen worden. Dit onderzoek is verwerkt in een ambtelijk advies. Het bestuurlijk overleg heeft de Kerngroep de opdracht gekregen om het programma verder uit te werken en te bekijken wat de toegevoegde waarde is van samenwerken op MRA-niveau. De Kerngroep is dit momenteel in samenwerking met externen verder aan het uitwerken.

Resultaten in 2022

- ✓ Herijking van het programma KCE door bureau Berenschot;
- ✓ Overeenstemming bereikt en startbudget gerealiseerd voor het aanstellen van een programmacoördinator MRA Kunst, Cultuur en Erfgoed om de samenwerking binnen de MRA in 2023 te intensiveren;
- ✓ Expertmeeting 'cultuureducatie en kansengelijkheid';
- ✓ Menukaart voor bibliotheken (komt binnenkort in de uitvoering);
- ✓ Diverse culturele instellingen uit de MRA zijn bij de Uitmarkt te Amsterdam voor het voetlicht gebracht.

Uitvoeringslijn 2.6 - Recreatie en Toerisme

Doel: Faciliteren van de groei van het aantal bezoekers aan de metropool Amsterdam op een dusdanige wijze dat balans bestaat tussen inwoners, bedrijven en bezoekers.

- Uitvoeren van de Strategische Agenda Toerisme in de MRA 2025, met inzet op: het vergroten van de mobiliteit van bezoekers, het verbeteren van de informatievoorziening en wayfinding, regionale afstemming op het gebied van evenementen, marketing en promotieactiviteiten, human capital, destinateontwikkeling en een gezamenlijke strategie verblijfsaccommodaties

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Economie

Activiteiten in 2022

- Organisatie van een masterclas duurzaam toerisme tijdens het MRA-duurzaamheidssymposium;
- Opzetten van een database met relevante cijfers over toerisme en recreatie op MRA-schaal;
- Opzetten hotspotoverleg in de regio, kennisdeling rond overtoerisme en te nemen maatregelen (Amsterdam, Zaanse Schans, Marken, Edam-Volendam);
- Uitvoering van een grootschalig en uniek onderzoek naar toeristische druk & draagkracht in de hele MRA en haar deelregio's;
- Afstemming over nieuwe verblijfsaccommodaties in de regio;

- Afstemming en samenwerking rond evenementen en evenementenlocaties in de regio;
- Uitvoering van het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland Zien', gericht op spreiding van de internationale toerist vanuit Amsterdam naar de MRA;
- Uitvoering van het project Cycleseeing Amsterdam, gericht op internationale bezoekers en nationale bezoekers om vaker op de fiets de regio te verkennen;
- Samenwerking met andere MRA-programma's als Landschap, Smart mobility, Verstedelijkingsstrategie;

Resultaten in 2022

- ✓ De deelregio's voorzien van handelingsperspectieven om een start te kunnen maken met het verduurzamen van het toerisme en de recreatieve sector;
- ✓ Onderleggers verzameld voor de nieuw op te stellen strategie voor toerisme en recreatie. Er is een onderzoek uitgevoerd naar drukte en draagkracht en de uitkomsten van dit onderzoek zijn besproken in de klankbordgroep en met externe stakeholders;
- ✓ Door het expertteam zijn vier adviezen uitgebracht over verblijfaccommodaties;
- ✓ Een Interreg Europese subsidie binnengehaald om het overtoerisme (250.000 euro) aan te kunnen pakken. De subsidie wordt gebruikt om - onder begeleiding van de University For Applied Sciences in Breda - ervaringen en kennis te delen met vijf andere internationale regio's;
- ✓ Nieuwe samenwerkingsafspraken voor het organiseren van evenementen opgesteld, zodat deze beter over de regio verspreid worden;
- ✓ Samen met Amsterdam & Partners en de DMO's in de regio concrete resultaten geboekt met het project 'Amsterdam Bezoeken, Holland zien'. In 2022 heeft 42% van de bezoekers aan Amsterdam ook de regio bezocht. In 2012 was dat nog 22,7%, van het totaal aantal bezoekers aan Amsterdam;
- ✓ Van de middelen die beschikbaar zijn gesteld voor de gebiedsgerichte aanpak, heeft de deelregio Gooi- en Vechtstreek een succesvolle campagne georganiseerd met het thema 'Buitenkans'. New Land heeft de middelen uit de gebiedsgerichte aanpak besteed aan het organiseren van 'Street art festivals';
- ✓ Goede voorbeelden en leermomenten op het gebied van recreatie en toerisme zijn gedeeld met kleine en grote gemeenten in de MRA;
- ✓ Relevante trends in de toeristische en recreatieve sector zijn in beeld gebracht en in de regio gedeeld en besproken.

2.4 Platform Mobiliteit

Het jaar 2022 was voor het platform mobiliteit een bijzonder jaar. De gevolgen van de coronapandemie werden zichtbaar. De fileproblematiek was alweer snel op het oude niveau, maar het ov-gebruik bleef achter. Door personeelstekorten leidde dit zelfs tot een afschaling van de dienstregeling, vooral bij de NS. De complexiteit van de toenemende verstedelijking, de opgaven rond de transitie en de gevolgen van de oorlog in de Oekraïne beheersten het nieuws. Stikstof, elektriciteitscongestie en brandstofprijzen hebben nog altijd grote impact op het maatschappelijk leven.

Ondertussen stelde het kabinet 7,5 miljard euro beschikbaar vanuit het Mobiliteitsfonds om de woningbouwproductie in Nederland te stimuleren met bereikbaarheidsmaatregelen. Met het programma Bereikbare Steden en de schaa sprong projecten had de MRA al veel plannen klaarliggen en waren veel van deze plannen al binnen het Rijk – Regio-programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid besproken met de ministeries. Daarnaast werd met het Rijk een speciaal pakket afgesproken voor de grootschalige woningbouwgebieden. Het totale investeringspakket pakte met het BO MIRT van november 2022 voor de MRA gunstig uit met 5,4 miljard euro aan investeringen. Uiteraard is na het BO MIRT meteen begonnen met de voorbereiding van de uitvoering van het maatregelenpakket en kijkt de MRA alweer naar mogelijkheden voor het resterende deel van de mobiliteitsagenda.

Naast de drie hieronder uitgewerkte uitvoeringslijnen kwamen op de agenda van het platform Mobiliteit besprekpunten als woon-werkpendel, alternatieve bekostiging, beschikbaarheid, betaalbaarheid, toegankelijkheid en vervoersarmoede aan de orde. Een aantal punten heeft geleid tot maatregelen bij de vervoerders en concessieverleners of een convenant met het Rijk. Vooral de onderwerpen woon-werkbalans en vervoersarmoede (evenwichtige mobiliteit) staan voor 2023 op de agenda.

[Uitvoeringslijn 3.1 - Schaa sprong mobiliteitssysteem](#)

Doel: Een gezamenlijke strategie voor de schaa sprong in het mobiliteitssysteem en de uitvoering daarvan met bijzondere aandacht voor de samenhang met ontwikkelingen op het gebied van wonen en werken, de bereikbaarheid van economische toplocaties, duurzame vormen van mobiliteit, een klimaatbestendig mobiliteitssysteem, de verbinding van ov- en autogeorieerde

mobilititeitssystemen (overstapmogelijkheden bij ov-knooppunten) en de beschikbaarheid en betaalbaarheid van mobiliteit voor alle inwoners van de Metropoolregio Amsterdam.

- Inhoud en uitvoering geven aan de afspraken voor de schaa sprong van het mobiliteitssysteem van de MRA, in nauwe samenhang met de verstedelijkingsstrategie en de regionale economische strategie
- Ontwikkelen van alternatieve en innovatieve bekostigingsopties voor de benodigde investeringen in het mobiliteitssysteem
- Monitoren en coördineren van de uitvoering van mobiliteitsprojecten in de regio
- Monitoren van het functioneren van het regionaal mobiliteitssysteem

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten in 2022

- Een toekomstbestendige en evenwichtige metropool met meerdere kernen: dat is de hoofdlijn van de gezamenlijke koers die de MRA met het Rijk heeft opgesteld in de Verstedelijkingsstrategie. Met deze koers kunnen 325.000 extra woningen tot 2050 gebouwd worden, waarvan minimaal 175.000 tot 2030. Dit schept ook veel werkgelegenheid, omdat niet alleen woningen worden gebouwd, maar complete en duurzame steden en samenlevingen in een vitaal landschap. Tot slot is een schaa sprong in het mobiliteitssysteem nodig om de MRA duurzaam verder te kunnen ontwikkelen;
- De Metropoolregio Amsterdam heeft in 2022 samen met het Rijk een betekenisvolle stap gezet om de schaa sprong in het mobiliteitssysteem te kunnen realiseren. Dit heeft geleid tot afspraken over investeringen in ov-verbindingen zoals Zuidasdok, metroverbinding Amsterdam Zuid-Haarlemmermeer en eerste fase sluiten metrolijn Ringlijn. De schaa sprong in de MRA is nog niet af voor het railnet van de MRA, want de IJmeerverbinding is nodig voor de verdere ontwikkeling van Almere en de provincie Flevoland. Daarnaast is dit van belang voor het verbeteren van het regionale openbaar vervoer- en het nationale spoornetwerk, zodat woon-werkgebieden in de MRA worden ontsloten. Er komt 'spoorruimte' vrij, zodat er hoogfrequenter tussen de metropoolregio en andere landsdelen kan worden gereisd.

Resultaten in 2022

- ✓ Het Multimodaal Toekomstbeeld is door Rijk en regio in het BO MIRT vastgesteld en er is afgesproken dat het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid als voorbeeld dient voor het opstellen van de uitvoeringsagenda NOVEX MRA. Dit wordt een implementatieplan voor beleids- en investeringskeuzes in de MRA tot 2030;
- ✓ Het Regionaal OV Toekomstbeeld (ROVT, vastgesteld eind 2019) omvat een voorkeursnetwerk in 2040, dat bestaat uit diverse ambities als basis hoogwaardige ov-

verbindingen (HOV) voor onder andere bus, tram en metro. De exploitatie van het ov is in 2022 een pijnpunt geweest en dit blijft een groot probleem in 2023. Ondanks de personeelstekorten blijft het ROVT overeind en wordt zo veel mogelijk gerealiseerd.

Uitvoeringslijn 3.2 - Fiets

Doel: Een samenhangend en hoogwaardig regionaal fietsrouten netwerk, waarop fietsers vlot tussen de stedelijke kernen en vanuit het stedelijke gebied de natuur in kunnen fietsen. Met fietsvoorzieningen bij ov-knooppunten, waarmee voor- en natransport per fiets en gebruik van regionaal openbaar vervoer aantrekkelijker wordt.

- Uitvoeren van het plan Metropolitane Fietsroutes en de concrete projecten daarin
- Opstellen en uitvoeren van een plan voor de ontwikkeling van fietsvoorzieningen bij ov-knooppunten

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten in 2022

- In het voorjaar van 2022 verscheen het Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF) vanuit het landelijke samenwerkingsverband 'Tour de Force'. Een ambitieus plan voor een 'schaalsprong fiets' in Nederland. In het BO MIRT van november 2022 spraken het Rijk en alle landsdelen af om op basis van het NTF een nationale uitvoeringsagenda fiets op te stellen om de plannen te kunnen uitvoeren;
- Wegbeheerders, zoals gemeenten, zijn samen met de provincies en de Vervoerregio verantwoordelijk voor de uitvoering van het MRA-fietsrouten netwerk. De voortgang daarvan wordt gerapporteerd aan het Platform Mobiliteit. In 2022 is deze rapportage achterwege gebleven als gevolg van de uitbreiding van het fietsrouten netwerk in het Regionaal Toekomstbeeld Fiets voor Noord-Holland en Flevoland (MRA). De Vervoerregio heeft dit vergrote fietsnetwerk voor het eigen vervoergebied vertaald in een 'Uitvoeringsprogramma MRA Doorfietsroutes' en dit is gepresenteerd in december 2022. Gesprekken met beide provincies volgden hierop om te bezien of dit als voorbeeld kan dienen voor de voortgangsrapportage 2023.

Resultaten in 2022

- ✓ In het najaar van 2022 heeft het Platform Mobiliteit afgesproken om met een voorstel te komen voor het realiseren van extra fietsstallingsmogelijkheden bij NS-stations. Inmiddels heeft het kabinet hiervoor 50 miljoen euro beschikbaar gesteld. In de eerste helft van 2023 zal dit MRA-voorstel in concept gereed zijn. Het realiseren van fietsenstallingen bij metrostations en grote busstations is onderdeel van de nationale uitvoeringsagenda fiets. In dat kader zullen de gesprekken ook met het Rijk gevoerd worden;

- ✓ Doelstelling van de MRA Green Deal Fiets is om met vernieuwende stimulerende maatregelen te zorgen dat er in 2025 100.000 fietsers extra zijn in de MRA. In 2022 is een kaart opgesteld met potentieel kansrijke locaties voor fietsservicepunten langs de doorfietsroutes. Tevens is verder gewerkt aan de planvorming voor het eerste fietsservicepunt in Schiphol-Noord. Er zijn werksessies gehouden met werkgevers in de regio om met fietsvriendelijke arbeidsvoorwaarden te stimuleren dat meer mensen op de fiets naar hun werk gaan. Tegelijkertijd zijn pilots uitgevoerd bij kinderdagverblijven in Haarlem, Almere en Amsterdam om jonge kinderen te leren fietsen. Deze nieuwe aanpak ontving de Innovatieprijs 2022 van *Tour de Force*.
- ✓ In oktober 2022 is ten behoeve van de opschaling en impactmeting van de Green Deal Fiets een EU-subsidie aangevraagd binnen het LIFE-programma. In februari 2023 wordt hierover door de EU besloten.

Uitvoeringslijn 3.3 - Duurzame en innovatieve mobiliteit

Doel: Regionaal uitwerking geven aan het thema mobiliteit van het Klimaatakkoord, verdere ontwikkeling van een regionaal netwerk van publieke oplaadpunten voor elektrisch vervoer, realisatie van kansrijke smart mobility-toepassingen binnen de MRA en mensen verleiden hun reisgedrag aan te passen om piekbelasting van het mobiliteitsnet tegen te gaan en keuzes voor duurzame mobiliteitsopties te stimuleren.

- Opstellen en uitvoering geven aan het Regionaal programma duurzame mobiliteit als uitwerking van de afspraken van het Klimaatakkoord op het gebied van mobiliteit
- Verdere uitvoering geven aan het project MRA-Elektrisch
- Duurzame en innovatieve mobiliteit aanjagen met pilots, prijsvragen en optreden als launching customer
- Kennis bijeenbrengen en ontsluiten over impactvolle mobiliteitsinnovaties en over de mogelijkheden om duurzame mobiliteit in gebiedsontwikkeling te stimuleren

Afstemming over deze uitvoeringslijn is belegd in: het Platform Mobiliteit

Activiteiten in 2022

- In oktober 2022 heeft het BO van het platform Mobiliteit besloten om in te stemmen met het voorstel voor de invulling van de integratie van MRA-uitvoeringslijn 3.3 in het RMP (Regionaal Mobiliteitsprogramma van het klimaatakkoord) voor de CO₂-reductie als onderdeel van het Klimaatakkoord. Het gaat naast een algemene monitoring van resultaten en effecten om een aantal belangrijke projecten op MRA-schaal (en groter), MRA Elektrisch, Logistiek, Mobiliteitsgedrag en Smart Mobility, goed op elkaar af te stemmen.

Resultaten in 2022

- ✓ Bij Zero Emissie Stadslogistiek is het *dashboard logistieke stromen* opgeleverd. Dit dashboard brengt in beeld hoeveel en hoe vaak er gereisd en wat er vervoerd wordt. Bovendien is de netwerkaanpak duurzame logistieke hubs opgeleverd. Hierdoor is inzichtelijk gemaakt wat de meest geschikte locaties voor logistieke hubs zijn en wat hier het handelingsperspectief voor de betrokken overheden is;
- ✓ Smart Mobility heeft in 2022 een animatie van een wijkhub opgeleverd en vanuit de leidraad Gebiedsontwikkeling zijn drie programma's van eisen rond mobiliteit opgesteld in Haarlemmermeer, Zaanstad en Purmerend;
- ✓ Daarnaast is het evaluatierapport *Scale Up Bezoekersstromen* afgerond en de gids *Mobility as a Service (MAAS)* voor beleidsmakers opgeleverd. Andere resultaten zijn opgenomen in het jaarverslag van het kennisplatform Smart Mobility;
- ✓ In het project *MRA Elektrisch* staat de teller ondertussen op 10.437 publieke laadpunten. Dit is een mooi resultaat omdat er veel komt kijken bij het plaatsen van laadpalen. De MRA is koploper als het gaat om de dichtheid van laadpalen in Europa. Daarentegen blijft het plaatsen van laadpalen bij bedrijven achter door de elektriciteitscongestie op een aantal locaties.

CONCEPT

Verklarende lijst van woorden en afkortingen

Acquisitie van bedrijven – pogen om bedrijven/ondernemingen te verleiden zich in de MRA te vestigen

Amsterdam Economic Board (Board) – een samenwerkingsverband tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen in de Metropoolregio Amsterdam (zie <https://amsterdameconomicboard.com>). De **Economic Board Flevoland** is de variant voor de provincie Flevoland.

Algemene Vergadering (AV) – een bestuurlijk overlegorgaan van de Metropoolregio Amsterdam. Alle deelnemers van de MRA vaardigen een bestuurder naar keuze af naar de AV. De Algemene Vergadering (AV) is het algemeen bestuur van de MRA. Zij controleert het bestuur en is de primaire link met de deelnemers.

Bedrijventerreinenstrategie – een ruimtelijk-economische strategie op schaal van de MRA, waarin regionaal afgestemd wordt over de benodigde ruimte voor bedrijven in de MRA

Bereikbare Steden – een Rijks-Regio project vanuit het programma Samen Bouwen aan Bereikbaarheid, zie ook: <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/project/bereikbare-steden-in-de-mra/>

Bestuur – een bestuurlijk overlegorgaan van de Metropoolregio Amsterdam. Het Bestuur bestaat uit de burgemeester van Amsterdam, de CdK's van beide provincies, en zeven wethouders, verspreid afkomstig uit een van de inhoudelijke platforms. Het Bestuur is het dagelijks bestuur van de MRA, en stuurt op de uitvoering van de samenwerking.

Bestuurlijke gremia – structurele overleggen tussen bestuurders in de MRA; ook vaak aangeduid met de afkorting **BO (Bestuurlijk Overleg)**

Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) – een overleg tussen het Rijk en de regio's, waarin afspraken worden gemaakt over de ontwikkeling van de MRA

Brede Welvaart – een begrip van welvaart waarin breder wordt gekeken dan sec de materiele welvaart, maar waar bijvoorbeeld ook rekening gehouden wordt met zaken als gezondheid, onderwijs, milieu en leefomgeving, sociale cohesie, enzovoort.

CCRI – Circular Cities and Regions Initiative; EU-initiatief op het gebied van circulariteit in steden en regio's

Circulair (-inkopen, -economie, -verwerking, etc) – het streven om de aanspraak op nieuwe grondstoffen zoveel mogelijk te beperken door grondstoffen her te gebruiken, en hier bij het ontwerp van producten op voorhand al rekening mee te houden

Convenant Toekomst Bestendige Woningbouw – afspraken tussen overheden en ontwikkelaars, bouwers en corporaties over toekomstbestendige woningbouw. Zie ook:

<https://www.metropoolregioamsterdam.nl/website-voor-convenant-toekomstbestendige-woningbouw/>

Dashboard Logistieke Stromen – een instrument voor overheden en wegbeheerders dat inzichtelijk maakt welke goederen worden vervoerd in de provincies Noord-Holland en Flevoland

Deelnemers – de aan de MRA-samenwerking deelnemende gemeenten, provincies en de Vervoerregio Amsterdam

Deelregio's – de Metropoolregio Amsterdam is opgebouwd uit zeven deelregio's: Amsterdam, Zaanstreek-Waterland, Amstelland-Meerlanden, Zuid-Kennemerland, Almere-Lelystad, Regio Gooi- en Vecht en de IJmond

DMO – Destination Marketing Organisation; een organisatie die er op is gericht om een bepaalde locatie als attractieve bestemming te promoten voor bezoekers.

DO – directeurenoverleg, veelal ter voorbereiding op het BO (Bestuurlijk Overleg)

Energietransitie – de transitie van een energie aanbod gebaseerd op fossiele brandstoffen naar een energie aanbod gebaseerd op hernieuwbare energiebronnen.

Governance – de wijze waarop een samenwerking, proces of project wordt aangestuurd

Green Deal Houtbouw – Green deal die er op is gericht om het bouwen met hout als duurzaam materiaal te bevorderen. Zie ook: <https://mratuurzaam.nl/circulair/bouw/green-deal-houtbouw/>

Large Scale Hydrogen Valley – een status die vanuit de EU gegeven kan worden aan regio's die een belangrijke functie (willen) hebben op het gebied van (de productie, het transport en/of het gebruik van) waterstof.

Herstructurering (bedrijventerreinen) – het opnieuw inrichten of opwaarderen van bestaande (vaak verouderde) bedrijventerreinen om de economische of ruimtelijke waarde te vergroten, al dan niet gepaard gaande met het inpassen van nieuwe functies

House of Hospitality – publiek-private samenwerking tussen overheden, ondernemers en kennisinstellingen op het gebied van de gastvrijheidseconomie, om ervoor te zorgen dat we een kwalitatief hoogwaardige hospitality sector hebben, met een duurzame arbeidsmarkt en een toekomstbestendig beroepsonderwijs.

House of Skills – een publiek-private samenwerking tussen overheden, ondernemers en kennisinstellingen met als doel om programma's die gericht zijn op het ontwikkelen van vaardigheden te ontwerpen, om zo de personeelstekorten in de krapte sectoren op te lossen.

Human Capital – menselijk kapitaal; een begrip dat veelal gehanteerd wordt voor projecten of programma's die gericht zijn op de kracht van werknemers, om de mens als kapitaal factor in onze economie centraal te stellen en waar mogelijk erin te investeren om de productiviteit te vergroten.

Intentieovereenkomst Klimaatbestendige Nieuwbouw – afspraken tussen overheden, projectontwikkelaars, bouwers, corporaties, enzovoort om de klimaatbestendigheid van nieuwbouw te borgen. Zie ook <https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2021/09/BW-20b-bij-Klimaat-...-Afspraken-klimaatbestendige-nieuwbouw-MRA-Intentieovereenkomst-concept-juli-2021.pdf>

Investeringsagenda – een agenda waarin voor bepaalde thema's of projecten inzichtelijk wordt gemaakt welke publieke en private investeringen nodig zijn om de beoogde doelen te behalen.

Invest-NL – Investeringsmaatschappij van de landelijke overheid, gericht op het financieren van duurzame en innovatieve initiatieven.

Jaarplan – een sturingsdocument voor het MRA Bestuur, waarin zowel inhoudelijk als financieel inzichtelijk is gemaakt wat voor het komende jaar is voorzien aan activiteiten en beoogde resultaten

Klimaatadaptatie – het bij gebiedsontwikkeling of de inrichting van onze omgeving rekening houden met het veranderende klimaat, door bijvoorbeeld vooraf al goed na te denken over waterberging of hittestress.

Metropoolregio Amsterdam (MRA) – een samenwerkingsverband (zie ook 'deelnemers'), en een geografisch gebied (bestaande uit het gebied van de deelnemende gemeenten)

Meerjarenbegroting – Financiële onderbouwing van de MRA Agenda, die elke vier jaar wordt vastgesteld (zoals afgesproken in de Samenwerkingsafspraken).

Meerkernigheid – zie polycentrisch model

METREX – Europees netwerk van (metropool-) regio's

MIRT – Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport; een overlegstructuur tussen het Rijk en de regio om afspraken te maken over de genoemde onderwerpen.

MKB Fonds (ROM InWest) – een van de twee fondsen van de ROM InWest, gericht op financiering van MKB-initiatieven.

MRA Agenda – het inhoudelijk kader waarin we als samenwerkende overheden in de MRA elke vier jaar onze doelstellingen en beoogde resultaten vastleggen. Deze wordt door alle deelnemers vastgesteld.

MRA Directie – de kern van het ambtelijke netwerk dat de regionale samenwerking ondersteunt. De medewerkers van de MRA Directie worden 'om niet' ter beschikking gesteld door de deelnemers en zijn veelal een gedeelte van hun tijd werkzaam voor de MRA Directie en een deel van de tijd voor de moederorganisatie.

MTB – Multimodaal Toekomst Beeld: een toekomstbeeld waarin voor verschillende vervoersmodaliteiten is uitgewerkt wat onze stip op de horizon is als samenwerkende overheden

Netcapaciteit (en Netcongestie) – de capaciteit van ons elektriciteitsnetwerk voor de transport van elektriciteit. Naar mate de vraag naar elektriciteit toeneemt, en ook steeds meer elektriciteit op nieuwe plaatsen wordt opgewekt (bijvoorbeeld door zonnecellen of windmolens), kan de capaciteit van het net tekortschieten, en netcongestie ontstaan

Netwerkaanpak Duurzame Logistieke Hubs – een gezamenlijke visie van de Vervoerregio Amsterdam, Provincie Noord-Holland en de MRA op logistieke knooppunten en de manier waarop deze ontwikkeld kunnen worden. Zie ook: <https://smartmobilitymra.nl/samen-op-weg-naar-duurzame-logistiek-mra/>

Noordzeekanaalgebied (NZKG) – de zone langs het Noordzeekanaal, tussen Velsen en Amsterdam, waar veel grote ruimtelijke vraagstukken samen komen. Het gebied kent een eigen (bestuurlijke) samenwerking, waarbij nauwe afstemming is tussen MRA en NZKG.

NOVEX – Nationale Omgevingsvisie Extra: de NOVEX is in feite de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie, waarin voor elk van de vijf in de MRA gelegen NOVEX-gebieden plannen worden gemaakt voor hoe hier de verstedelijkingsstrategie uit te werken.

OpenResearch Platform – een digitaal platform voor kennisuitwisseling. Zie ook: <https://openresearch.amsterdam/>

Operationalisatie – uitwerking van hoe een bijvoorbeeld een afspraak, strategie, of beoogd doel in de praktijk zal worden uitgevoerd.

P&C Cyclus – Planning & Control Cyclus: een cyclus (vierjaarlijks en jaarlijks) waarin eerst inzichtelijk wordt gemaakt welke acties en resultaten voor een bepaalde (toekomstige) periode zijn voorzien en welke begroting daarbij nodig is, en waarin vervolgens nadien inzichtelijk wordt gemaakt wat daarvan terecht is gekomen.

Plabeka – Platform Bedrijventerreinen en Kantoren, tegenwoordig onderdeel van het Platform Economie: een programma gericht op afstemming over ontwikkelingen op het gebied van kantoren en bedrijventerreinen, om overaanbod te voorkomen.

Platform – een vast terugkerend bestuurlijk overleg van de Metropoolregio Amsterdam over een specifiek inhoudelijk onderwerp. In de MRA hebben we drie platforms: een voor Ruimte, een voor Economie en een voor Mobiliteit

Polycentrisch Model – een model voor de verstedelijking van de MRA, dat uitgaat van een centrumgemeente (Amsterdam) en meerdere kleinere centrumgemeenten daaromheen (bijvoorbeeld Amstelveen, Lelystad of Haarlem) die gezamenlijk een samenhangend geheel vormen

Portefeuillehouders Overleg (PHO) – een tijdelijk bestuurlijk overleg van de Metropoolregio Amsterdam over een specifiek inhoudelijk onderwerp, dat op basis van actualiteit of urgentie bijeenkomt ten einde bepaalde doelen te bereiken of af te stemmen over zich voordoende problemen. Op dit moment zijn er PHO's voor Bouwen & Wonen, Erfgoed, Kunst en Cultuur, en Sociaal. In het verleden waren er ook PHO's voor Duurzaamheid en Landschap.

PPLG – Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Zie ook: https://www.noord-holland.nl/Onderwerpen/Natuur/Provinciaal_Programma_Landelijk_Gebied

PPS – Publiek Private Samenwerking; formele samenwerking tussen overheden, bedrijven, kennisinstellingen en/of sociaal maatschappelijke instellingen ten einde gemeenschappelijke doelen te bereiken.

PVE – Programma van Eisen; een document waarin bepaalde kaderstellende randvoorwaarden zijn opgenomen voor een project of programma

Raadtafel – een adviesorgaan voor de Metropoolregio Amsterdam, waarin raads- en Statenleden vanuit alle deelnemers zitting hebben. De Raadtafel kan gevraagd en ongevraagd advies geven op processen in de MRA, en dan met name op hoe raden en Staten daar goed op aangehaakt kunnen worden. Zijn geven nooit inhoudelijk advies.

RMP - het Regionale (duurzame) Mobiliteits Programma (RMP) voor de MRA, dat voortkomt uit het Klimaatakkoord, fungeert als een regionale paraplu m.b.t. de duurzame mobiliteit

ROM (Inwest) – de regionale ontwikkelingsmaatschappij voor het Noord-Hollandse deel van de Metropoolregio Amsterdam. **Horizon Flevoland** is de variant voor de provincie Flevoland.

Samenwerkingsafspraken – het kaderdocument waarin de samenwerkende overheden in de MRA met elkaar vastleggen hoe zij met elkaar samenwerken. Wordt elke vier jaar geactualiseerd.

SBAB – Samen Bouwen Aan Bereikbaarheid; een samenwerkingsprogramma tussen de MRA en de Rijksoverheid over mobiliteit en bereikbaarheid

Schaalsprong (OV) – een opschaling en uitbreiding van het openbaar vervoer(snetwerk) die nodig is om de verdere groei van de MRA mogelijk te maken

Smart Mobility – slimme en innovatieve toepassingen om de mobiliteit van mensen of goederen te bevorderen

Techconnect – een programma in de MRA gericht op het stimuleren en opleiden van talent voor de ICT sector om zo de arbeidstekorten in deze sector terug te dringen

TEN-T – Trans-European Transport Network; Europees beleid gericht op het ontwikkelen van een Europees transportnetwerk

Termijnagenda – een informatief document om voor raden en Staten in de Metropoolregio Amsterdam inzichtelijk te maken welke onderwerpen wanneer in welke bestuurlijke overleggen aan de orde komen, om ze zo beter in staat te stellen hierover het gesprek te voeren met de bestuurders die hun gemeente/ provincie vertegenwoordigen in die gremia.

TOMAS – een initiatief van overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen om samenwerking en kennisdeling op het gebied van talentontwikkeling te stimuleren.

Transitiefonds (ROM InWest) – een van de twee fondsen van de ROM InWest, gericht op financiering van initiatieven op het gebied van de grote transities waar we voor staan op het gebied van duurzaamheid.

Triple Helix Samenwerking – de samenwerking tussen overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen. Tegenwoordig wordt ook vaak gesproken over quadruple helix samenwerking; dan worden de sociaal-maatschappelijke instellingen ook betrokken

Uitvoeringslijn – De huidige MRA Agenda (2020-2024) bestaat uit uitvoeringslijnen: dit zijn onderwerpen of thema's waar we als MRA op samenwerken.

Verantwoording - een sturingsdocument voor het MRA Bestuur, waarin zowel inhoudelijk als financieel inzichtelijk is gemaakt welke acties het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en wat dat heeft opgeleverd aan resultaat

Versnelling Woningbouw – een programma gericht op het versnellen van de nieuwbouw productie van woningen om de tekorten op de woningmarkt in de MRA terug te dringen.

Verstedelijkingsstrategie – een strategie die de MRA samen met het Rijk heeft opgesteld voor de toekomstige verstedelijking van de MRA, met daarin ook afspraken over de inzet hiervoor van Rijk en

regio. De samenwerking voor de verstedelijkingsstrategie heeft geleid tot een gezamenlijk vastgesteld **Verstedelijkingsconcept** voor de MRA. Zie ook: <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/wp-content/uploads/2021/12/MRA-Verstedelijkingsconcept-eindversie-november-2021.pdf>

Vervoerarmoede – het door stijgende prijzen van vervoer armer worden van delen van de bevolking. Naar mate de prijzen van vervoer hoger worden, gaat een steeds groter deel van het inkomen op aan het bekostigen van vervoer, wat voor mensen met een laag inkomen lastiger te dragen is dan mensen met een hoog inkomen.

Volkshuisvestingsfonds – een fonds van de Rijksoverheid (Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties) gericht op de vergroting van de leefbaarheid in gebieden en het financieren van de verduurzaming van de woningvoorraad in de meest kwetsbare gebieden

WBI - Woningbouwimpuls; een fonds van de Rijksoverheid (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) gericht op het stimuleren van woningbouw

Woon-Werkbalans – de relatie tussen de plekken waar mensen werken en de plekken waar mensen (kunnen) wonen. Dit gaat daarmee enerzijds over pendel/mobiliteits stromen tussen gebieden waar mensen wonen en de gebieden waar mensen werken, maar ook over het vraagstuk of je betaalbare woningen kunt bijbouwen daar waar veel werk is geconcentreert.

Voortgangsnota - een informatief document om voor raden en Staten in de Metropoolregio Amsterdam inzichtelijk te maken welke acties het afgelopen jaar zijn uitgevoerd, en wat dat heeft opgeleverd aan resultaat, om ze zo beter in staat te stellen hierover het gesprek te voeren met de bestuurders die hun gemeente/ provincie vertegenwoordigen in die gremia.

ZES – Zero Emmissie Stadslogistiek; een programma gericht op het stimuleren van schone logistiek in stedelijke gebieden.